

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institutio S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XIX. De dimittendis ab Societate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

De Rabuibe
c. 13.

tione continua damnare gubernationem, velut arbitrariam, promiscuam, priuatis affectibus distortam; demum meriti sui superbam inopiam, culpam alienæ iniuriæ facere, nec possunt hi fumi quin pungant hominum oculos, ad diuina fermè caligantes, vt qui suis tantum spectandis, æstimandisque affluenti, capere nesciunt, opum, & sanguinis splendorem, non esse legitimos religioso viro meriti titulos, nisi cum eos contempserit, nihilque propterea deberi sibi statuerit. Est, inquit, Ambrosius, sua etiam quædam in equis nobilitas, ab regiis ducta, & bellatoribus præsepiis; at si circo commissi, vix à carceribus mouerint, cum metas iam alij raserunt, quid eos tunc iuuat origo nobilis? aut quid expostulent, se flocci fieri? *Nihil istud currentem iuuat, non datur palma nobilitati, sed cursui.* Iam illo in cœtu honores, & munera, non sunt meriti merces, aut præmium, vt est perabsurdum eo nomine hæc ambire; sic & absurdus, & minus tolerandum, fulcire hunc ambitum rationibus de vulgo sumptis, vt quæ religioſa æstimatione, sanoque de rebus iudicio, iure despuuntur.

XIX.
De dimittendis ab Societate.

tract. 3. in
ep. 1. Ioan.

Tertium sequitur ad bonum Societatis habitum conseruandum mirè potens, & necessariam; exlegum scilicet, & solutiorum, velut exerrantis, vitiatique humoris matura purgatio; ne si semel imputruerint, morbos creent sanationis desperandæ. *Quod enim de tota Ecclesia Augustinus, pulchrè in religiosos ordines idem cadit, Sunt in corpore Christi quodammodo humores mali, quando euomuntur tunc releuatur corpus: sic & mali, quando exeunt, tunc Ecclesia releuatur; & dicit, quando eos euomit, atque proicit corpus; ex me exierunt humores isti, sed non erant ex me. Quid est, non erant ex me? non de carne mea præcisi sunt, sed pectus mihi premebant, cum inessent. Ex nobis exierunt; sed nolite tristes esse: non erant ex nobis.* Prodest autem non solum corpori ad valetudinem, sed membris etiam ad arcendum marcorem, ea purgatio, nam vt fulmina, paucorum periculo, multorum metu, nubes excutunt, sic prauorum eiectionibus, admonentur boni, ne quo suo vnquam commerito id præceptum adeant, vnde leui pulsu Societas illos in sæculum deuoluat. Ex quo illud Xauerij admodum salutare, considerandum assiduè, Societate nos haud paulò magis quam Societatem nostri indigere. Nec vero expectandum, quoad malum sensim adolescens, erumpat in scelera, morèſque profliget; forent enim tunc dimissionis reparandæ vitæ remedia, non mortis occupandæ, & conseruandæ sanitatis. Canes nondum dentati, & cæcam in lucem vix editi, morsum proritantibus iam tendunt, vt scribit S. Basilius; & fronte adhuc inermi vitulus, demisso capite, iam se putat in auras iactare aggressorem: futuri scilicet, nimis certum specimen præmonstrant, & quæ sint cornua, dentèſque defixuri. Et rubi, ait Augustinus herbescentes non pungunt, sed fila tunc mollia, & lanuginosa in atroces rhamnos crescendo durantur. Næui sunt quidam, & papulæ, in speciem leues, sed nascentium indicia vlcereum. Ferri hæc non debent in Societate cum diu callidis obseruatoribus cernuntur in peius abitura, & rei tunc timidiùs agentes, ne professione excludantur

dantur futuri postea effrænatiores, si sublato metu, quo utcumque tenentur ad professionem admissi fuerint. Lethale profecto Societati vulnus foret, si per *imprudenter* quam vocat S. Ignatius *in retinendo caritatem*, superiores rationibus illius minium humanis ac teneris; vel creduli emendationis, illos retinerent, quos iam inde ab initio peruiderunt futuros ad eam ineptos. Itaque nonnullis quandoque intercedentibus expulsionem alicuius, quam ipse decreuisset; & hunc, aiebat Sanctus pro quo satagitis adscripturi eratis in Societatem, si vobis, qualis est, constitisset: finite igitur dimissus abeat, ob hoc enim admissi probantur, ut perspiciantur; ob hoc perspicere debent, ut si malæ frugis comperti fuerint, amandentur. Et vobis, addebat, per me, cura sit admittendi: dimittendi curam mihi permittite. Externis vero interdum visentibus, domo tota comiter circumductis, in egressu ad ianuam, & hæc nobis, dicebat, carcer est, atque huius beneficio nec domi carcerem habemus, nec quos carcere claudamus. Porro illa seu nobilitatis primariæ, seu doctrinarum illustria decora, quæ laucem alteram vitiosam apud minus prudentes attollunt, nec finunt tot dotibus præditos regredientes in seculum, irretorto oculo ab iis adspici, hæc, inquam, momenti nihil apud eum obtinebant, vel ad seruandos immeritos, vel ad molliendum dolore animum, cum ex impatientia disciplinæ cerneret illos discedere. Sic Theotonij, vnâ se ac Societatem, inquietissima indole absoluit, & erat hic Ducis Bragantiæ filius, & magno patruo Emanuele, Lusitaniæ rege venerandus: sic & Ducis Biuonæ consobrino eodemque affine Ioanni de Vega Siciliæ proregi, viri sancti amico in paucis, summæque in illum benefico, nec Ribadeneira (cui se cum lachrymis quamlibet ad pœnam paratus iuuenis commendarat) suadens, & supplicans euincere potuit, quo minus illum dimitteret; sic inter alios (de quibus paulo post) eruditos viros, Christophorum Lainium abiecit, Iacobi Lainij sibi carissimi germanum; cui cum saltem pecuniæ aliquid rogaret idem Ribadeneira, quod & victu Romæ, & in Hispaniam careret viatico; mihi vero, Petre, si totum Peruuium auro fluat, ne obolo quidem inquit, iis succurrero, quos religiosi ordinibus sua ipsorum culpa extruserit. Quam mentem beati fundatoris serio illi necesse est capiant, qui vel transfugæ ab Societate, vel quod idem est, eiectionem ex ea commeriti, mercedem sibi laborum despondent, quos in ea susceperint, velut ipsos non Deo donassent, sed Societati scenerassent, & demptis vsuris quæ in alimenta perciperunt, sortem in discessu, velut crediti iure, repeterent.

Iam vero dimittendi causas, consultius fecero, si ex vsu ipso quem tenuit semper constantem Societas, ostendam; quàm si ex secunda constitutionum parte huc illas transferam: nec multis fuerit exemplis opus; SS. Ignatij, Xauerij, & Simonis Rodericij, in hoc genere acta, hunc morem exhibebunt. Ignatius quidem Castimoniæ Sanctitatem, cum Angelis similem in Societate esse vellet, ne suspitionis quidem umbra fuscari sustinuit. Quare nescio quem licet duci Biuonæ, quem iam memorauit gratissimum,

XX.

Quos, & quo modo S. Ignatius ex Societate dimitteret.